

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 19Co/24/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8814200028
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 01. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zlata Simková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2016:8814200028.2

Rozhodnutie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zlata Simkovej a sudkýň JUDr. Gabriely Vílágiovej a JUDr. Jany Burešovej, v právnej veci žalobcu Komerční banka, a.s., Na Příkopě 969/33, 110 00 Praha 1, IČO: 45 317 054, Česká republika, právne zastúpená JUDr. Roman Majer, Vyskočilova 1326/5, 140 00 Praha 4, IČO: 45 417 491 Česká republika, proti žalovaným 1. R. Y., nar. XX.XX.XXXX, D. XXXX/XX, XXX XX E. nad P., t. č. pobyt neznámy, 2. C. Y., nar. XX.XX.XXXX, D. XXXX/XX, XXX XX E. nad P., t. č. pobyt neznámy, obaja zastúpení opatrovníčkou Helenou Slobodníkovou, pracovníčkou Okresného súdu Humenné, o zaplatenie sumy 120.408,08 Kč s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou č. k. 13C/16/2014-68 zo dňa 14.08.2014 takto jednohlasne

rozhodol:

Potvrďuje rozsudok.

Žalobcovi nepriznáva právo na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zamietol žalobu a vyslovil, že žalovaným v 1.a 2. rade náhradu trov konania nepriznáva.

Rozhodnutie citujúc ust. § 262 ods. 4, § 273, § 387 ods. 1, 2, § 388 a § 497 Obchodného zákonníka, § 52 ods. 1, § 55 ods. 1, § 100, § 101 Občianskeho zákonníka, § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, poukazujúc na zmluvu o „Perfektnej pôžičke“ zo dňa 12.12.2008, body 2.1, 2.2, 3.1, 4.3., 4.4, 4.6. zmluvy, body XXIV. a XXXIII. všeobecných obchodných podmienok, poukazujúc na Nariadenie Rady (ES) č. 464/2001 o právomoci, ako aj Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 593/2008 o rozhodnom práve pre zmluvné záväzky, ako aj čl. 3 ods. 1 Dohovoru o rozhodnom práve pre zmluvné záväzky z 19.06.1980, ako aj čl. 26 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1896/2006 skonštatoval, že medzi žalobcom a žalovanými ako fyzickými osobami - nepodnikateľmi došlo k uzatvoreniu zmluvy o úvere, na základe ktorej boli žalovaným poskytnuté finančné prostriedky vo výške 75.000 Kč, ktorú sumu sa títo zaviazali na základe podmienok dojednaných v zmluve a obchodných podmienkach splácať. Žalovaní si svoju povinnosť plniť riadne a včas neplnili a preto žalobca po splnení zmluvných a obchodných podmienok úver zosplátnil a vyzval žalovaných na zaplatenie dlžnej sumy.

Súd prvého stupňa v danej súvislosti poukázal aj na skutočnosť, že Česká republika, ktorej právnym poriadkom sa daný právny vzťah spravuje, ako člen Európskej únie je povinná plniť záväzky vyplývajúce z tohto členstva. Členské štáty Únie sú povinné zabezpečiť, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok (čl. 6 Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách).

Zistil, že žalovaní sú v právnom vzťahu so žalobcom ako spotrebiteľia, keďže uzavreli zmluvu o úvere, obsah ktorej bol daný žalobcom ako veriteľom bez možnosti žalovaného privodiť akúkoľvek zmenu. Všetky režimy a opatrenia určené na ochranu spotrebiteľov platia bez ohľadu na typ štandardnej formulárovej zmluvy, a teda platia aj vo vzťahu k zmluvám o úvere ako tzv. absolútnym obchodno-právnym vzťahom. V predmetnej veci ide o spotrebiteľskú zmluvu, ktorá je regulovaná osobitnou právnou úpravou a ustanoveniami Občianskeho zákonníka.

V prípade duplicitnej právnej úpravy rovnakých inštitútov súkromného práva je dôvodné aplikovať právnú úpravu o občianskych právach a nie podnikateľské právo (porov. rozsudok NS SR vo veci 5MCdo 20/09). Základ vnútroštátnej právnej úpravy ochrany spotrebiteľa v Českej republike predstavuje ust. § 52 a nasledujúce. Prípadné použitie nevýhodnejšieho podnikateľského práva na spotrebiteľský právny vzťah, a to aj pokiaľ ide o otázku premlčania, predstavuje zhoršenie postavenia spotrebiteľa.

Poukázal na to, že obdobný názor vyslovil Krajský súd v Prešove vo svojom rozsudku sp. zn. 21Co/79/2013 zo dňa 5.11.2013, keď v odôvodnení rozhodnutia v obdobnej veci (predmetom konania bol nárok na zaplatenie zo zmluvy o úvere uzavretej medzi právnym predchodcom žalobcu - Česká sporiteľňa, a.s. a žalovanou ako spotrebiteľkou) uviedol, že sa nestotožňuje s názorom odvolateľa a že postavenie spotrebiteľa nie je prípustné zhoršiť oproti právnej úprave v Občianskom zákonníku, vrátane zmluvy o úvere, ktorý odvolací súd nespochybňuje, že je absolútnym obchodom. V rámci kolízie dvoch noriem na ten istý inštitút sa však použije občianskoprávna úprava. Iná vec by bola, keby išlo o úver medzi dvomi nepodnikateľmi, alebo dvomi podnikateľmi, resp. ak by nešlo o spotrebiteľskú zmluvu. Ide o formulárovú zmluvu, ktorej predformulované zmluvné podmienky spotrebiteľ nemal možnosť ovplyvniť.

Poukazujú na § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom od 01.05.2014 uviedol, že hoci samotné premlčanie má nepochybne hmotnoprávny charakter, procesná povaha citovaného ustanovenia § 5b vyplýva z jeho samotného znenia. Na jeho základe sa súdu (ktorý je možné považovať za orgán rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľských zmlúv) ukladá povinnosť v súdnom konaní z úradnej povinnosti prihliadať na premlčanie v spotrebiteľských veciach, aj keď sa ho spotrebiteľ nedovolá, teda ide o konkrétny procesný postup súdu v konaní, čo nasvedčuje procesnoprávnemu charakteru tohto ustanovenia. Keďže ide o procesné ustanovenie, v prípade absencie prechodného ustanovenia platí, že súd postupuje podľa právneho stavu, účinného v čase rozhodovania súdu. Preto ak v čase rozhodovania súdu vo veci je účinné ustanovenie § 5b citovaného zákona, súd je povinný ho aplikovať, i keď sa súdne konanie začalo skôr, t. j. pred účinnosťou zákona.

V danej veci sa jedná o konanie vykonávané na základe nariadenia EP a Rady (ES) č. 1896/2006, ktoré vo svojom článku 26 uvádza, že všetky procesné otázky, ktoré nie sú upravené v nariadení, sa riadia vnútroštátnym právom. Konštatoval, že ustanovenie § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. je ustanovením procesným, preto mal za to, že aj v danom prípade je viazaný týmto ustanovením, preto pri rozhodovaní o nároku žalobcu uplatnenom v tomto konaní ex offo prihliadal na premlčanie.

Otázku premlčania nároku potom vzhľadom na vyššie uvedené súd posúdil v zmysle príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka. Čo sa týka začiatku plynutia všeobecnej trojročnej premlčacej doby, ktorá pre daný vzťah prichádza do úvahy v zmysle § 101 Občianskeho zákonníka, a ktorá plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz, v prejednávanej veci žalobca vyzval výzvou zo dňa 08.06.2010 žalovanú v 1. rade k okamžitému splateniu celej úverovej pohľadávky, pričom jej poskytol lehotu na plnenie do 18.06.2010, teda nasledujúcim dňom začala plynúť trojročná premlčacia doba, ktorá uplynula dňa 19.06.2013, no návrh na začatie konania bol na súde podaný až dňa 03.01.2014. Vyhodnotil, že nárok bol žalobcom uplatnený po uplynutí všeobecnej trojročnej premlčacej doby, na ktoré premlčanie súd prihliadal ex offo, preto súd žalobu v celom rozsahu zamietol.

Výrok o trovách konania odôvodnil ust. § 142 ods. 1 O.s.p. so záverom, že žalobca úspech vo veci nemal a žalovaným žiadne preukázateľné trovy nevznikli ani si ich neuplatnili.

Proti uvedenému rozsudku v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie žalobca. Odvolanie odôvodnil tým, že rozhodnutie súdu prvého stupňa spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci, konanie je zaťažené vládou majúcou za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 205 ods. 2 písm. b/ f/ O.s.p.).

Vyslovil svoj nesúhlas s aplikáciou trojročnej premlčacej doby a použitím § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. Aj keď bola daná právomoc slovenského súdu rozhodovať vo veci, je pre rozhodnutie sporu rozhodné české právo, a to zákon č. 513/1991 Sb., Obchodní zákoník v znení do 31.12.2013, lebo si ho strany zvolili. Zmluva o úvere je absolútnym obchodom podľa § 261 ods. 3 písm. b/ Obchodního zákoníka, a to bez ohľadu na povahu účastníkov záväzkového vzťahu. Premlčacia doba je v tokom prípade štvorročná v zmysle Obchodního zákoníka. § 397 Obchodního zákoníka o štvorročnej premlčacej dobe nie je možné považovať za ustanovenie v neprospech spotrebiteľa. Poukázal na rozhodnutie NS ČR z 31.10.2012, sp. zn. 23Cdo/1750/2010, ktorým aplikácia premlčania podľa Občianskeho zákonníka bola odmietnutá. Úprava premlčania nie je úpravou smerujúcou k ochrane spotrebiteľa. Obdobný názor bol vyslovený aj v rozhodnutí Najvyššieho súdu ČR, sp. zn. 32Cdo/3337/2010, podľa ktorého ustanovenia Občianskeho zákonníka o premlčaní nie je možné považovať za ustanovenia na ochranu spotrebiteľa v zmysle § 262 ods. 4, prvá veta Obchodního zákoníka. Poukázal tiež na to, že ustanovenie o premlčaní je hmotnoprávneho charakteru a v § 388 Obchodního zákoníka je výslovne uvedené, že námietka premlčania musí byť vznesená povinnou osobou, t. j. žalovaným. V predmetnom prípade sa žalovaní k žalobe nevyjadrili. Iba opatrovníčka za žalovaných bola legitímnou osobou, ktorá mohla vzniesť námietku premlčania a súdu neprináleží premlčanie nároku skúmať z úradnej povinnosti. Ak súd odkázal v tomto smere na zákon č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, aplikoval zákon Slovenskej republiky na záväzkový vzťah účastníkov konania, ktorý sa riadi českým právnym poriadkom. Navyše na predmetný záväzkový vzťah sa vzťahuje štvorročná premlčacia doba podľa Obchodního zákoníka v znení do 31.12.2013.

Odvolateľ poukázal na § 405 Obchodního zákoníka, podľa ktorého, ak bolo právo uplatnené pred premlčaním podľa § 402 až 404 zákona a v konaní nebolo rozhodnuté, platí, že premlčacia doba neprestala bežať. Ak v dobe skončenia súdneho alebo rozhodcovského konania uvedeného v ods. 1 premlčacia doba už uplynula alebo do jej skončenia chýba menej ako rok, predlžuje sa premlčacia doba tak, že neskončí skôr než jeden rok odo dňa, keď skončilo súdne alebo rozhodcovské konanie. Nárok bol najprv uplatnený žalobou pred českým súdom dňa 29.8.2011, konanie však bolo zastavené Okresným súdom Plzeň - mesto, dňa 20.8.2012, č. k. 25EC/619/2011-78, ktoré nadobudlo právoplatnosť 06.09.2012. Keďže nárok bol uplatnený na slovenskom súde 05.09.2013 nie 03.01.2014 ako to uvádza súd prvého stupňa, bolo to v ochrannnej lehote.

Z vyššie uvedených dôvodov navrhol napadnutý rozsudok zmeniť, žalobe vyhovieť a priznať mu všetky trovy konania.

K odvolaniu žalobcu sa žalovaní ani prostredníctvom opatrovníčky nevyjadrili.

Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní podľa § 10 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len O.s.p.), vzhľadom na včas podané odvolanie (§ 204 ods. 1 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 212 O.s.p. a bez nariadenia pojednávania v súlade s ust. § 214 ods. 1, 2 O.s.p. po tom, čo dňa 14.01.2016 na úradnej tabuli súdu a internete zverejnil miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku zistil, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

Súd prvého stupňa na základe vykonaného dokazovania dospel k správnym skutkovým zisteniam, a vec správne právne posúdil. Na týchto správnych skutkových zisteniach a posúdení sa nič nezmenilo ani v štádiu odvolacieho konania. Odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožňuje so záverom súdu prvého stupňa, ako aj s dôvodmi tam uvedenými, na ktoré v celom rozsahu v zmysle ust. § 219 ods. 2 O.s.p. poukazuje.

K odvolacím námietkam žalobcu a na zvýraznenie správnosti rozsudku súdu prvého stupňa odvolací súd uvádza, že aplikácia Občianskeho zákonníka v predmetnej veci je správna. Nie je možné premlčanie posudzovať podľa Obchodního zákoníka č. 513/1991 Sb. tak, ako to navrhuje žalobca. V konaní totiž bolo jednoznačne preukázané, že nárok sa vymáha zo spotrebiteľskej úverovej zmluvy, kedy je potrebné poskytnúť spotrebiteľovi náležitú ochranu, a to aj čo sa týka vyhodnotenia ex offo premlčania nároku žalobcu. Správne preto súd prvého stupňa premlčanie posúdil v zmysle ust. § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom od 01.05.2014, a to podľa Občianskeho zákonníka, kedy premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, kedy právo sa mohlo vykonať prvý krát.

Vo vzťahu k odvolacej námietke žalobcu, že súd prvého stupňa nesprávne právne posúdil vec podľa Občianskeho zákonníka č. 40/1964 Sb., ale mal aplikovať český Obchodní zákoník, t. j. zákon č. 513/1991 Sb. a posudzovať premlčaciu dobu v trvaní štyroch rokov, odvolací súd preto konštatuje, že táto odvolacia námietka nie je dôvodná.

Právne posúdenie je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny a náležitý právny predpis, alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Nedôvodnou je preto odvolacia námietka žalobcu, že súd prvého stupňa nesprávne aplikoval český Občiansky zákonník, ale mal aplikovať český Obchodný zákonník.

Zo spisu nepochybné vyplýva, že účastníci tohto konania uzavreli dňa 12.12.2008 spotrebiteľskú zmluvu. Žalobca je bezpochyby podnikateľským subjektom a predmet konania sa týka jeho podnikateľskej činnosti. Žalovaní sú jednoznačne spotrebiteľia. Niet preto žiadneho dôvodu, aby na predmetnú právnu vec spotrebiteľskej povahy nemala dopadať právna ochrana vyplývajúca z ustanovení Občianskeho zákonníka. Zmluva uzavretá medzi účastníkmi konania je bezpochyby spotrebiteľskou zmluvou vzhľadom na vzťah medzi podnikateľom a spotrebiteľom. Aj keď zmluva uzavretá medzi účastníkmi konania je absolútnym obchodom, na predmetný úver dopadajú ustanovenia Obchodného zákonníka, no predmetná vec však vychádza zo spotrebiteľskej zmluvy regulovanej osobitnou právnou úpravou a ustanoveniami Občianskeho zákonníka, ktoré sú pre spotrebiteľa jednoznačne výhodnejšie.

V súlade s princípmi ochrany spotrebiteľa v prípade duplicitnej právnej úpravy rovnakých inštitútov súkromného práva je dôvodné aplikovať právnu úpravu o občianskych právach a nie podnikateľské právo (viď. rozsudok NS SR vo veci 5MCdo/20/09, na ktorý poukazuje aj prvostupňový súd). Základ vnútroštátnej právnej úpravy ochrany spotrebiteľa v Českej republike, teda predstavuje ust. § 52 a nasl. českého Občianskeho zákonníka. Postavenie spotrebiteľa totiž nie je možné zhoršiť v porovnaní s právnou úpravou v Občianskom zákonníku. Teda v prípade kolízie dvoch noriem na ten istý inštitút sa použije pre spotrebiteľa výhodnejšie občianske právo.

Vzhľadom na uvedené je preto nedôvodná odvolacia námietka žalobcu, že na predmetnú spotrebiteľskú vec nedopadá právna úprava občianskeho práva, ale obchodné právo.

Je nedôvodnou ani odvolacia námietka týkajúca sa nesprávnej aplikácie použitia § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom od 01.05.2014, ktorý normuje predovšetkým a najmä o procesnej činnosti orgánu rozhodujúceho o nároku zo spotrebiteľskej zmluvy a má preto charakter procesnoprávny. Uvedené ustanovenie má za úlohu poskytnúť náležitú ochranu spotrebiteľovi, preto takto je potrebné uvedené ustanovenie aj vykladať. Umožňuje prihliadať na skutočnosti, ktoré bránia priznať plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ak nárok je premlčaný. Je preto potrebné ustáliť, že § 5b citovaného zákona o ochrane spotrebiteľa je normou procesnou, a keďže zákonodarca nestanovil osobitný právny intertemporálny režim pre jej aplikáciu, platí jej okamžitá aplikabilita. Z uvedeného je možné vyvodiť, že v zmysle § 5b citovaného zákona má súd prihliadať na premlčanie práva ex officio vo všetkých, aj pred nadobudnutím účinnosti tohto ustanovenia začatých konaniach, podliehajúcich hypotéze tejto právnej normy. Takýto výklad je jednoznačne ústavne konformný. Je totiž správne, aby predmetné konanie sa riadilo podľa tohto procesného ustanovenia.

Nie je dôvodnou ani ďalšia námietka týkajúca sa toho, že nárok bol žalobcom uplatnený dňa 05.09.2013 nie 03.01.2014 tak, ako to uviedol súd prvého stupňa v napadnutom rozsudku. Z návrhu na vydanie európskeho platobného rozkazu zo dňa 23.08.2013 vyplýva, že súdu prvého stupňa bol doručený dňa 03.01.2014, o čom svedčí pečiatka Okresného súdu Vranov nad Topľou s dátumom 03.01.2014. Ak teda pohľadávka bola splatná v lehote do 18.06.2010, trojročná lehota uplynula 08.06.2013 a návrh na začatie konania bol na súd podaný až 03.01.2014. Ani prípadné iné konanie na Okresnom súde Plzeň - mesto vo veci 25EC/619/2011 najmä za situácie, že žalobca v tam uvedenej veci vzal žalobu späť a navrhol konanie zastaviť nič nemôže zmeniť na tom, že žaloba bola podaná po uplynutí trojročnej premlčacej lehoty.

Z vyššie uvedených dôvodov preto odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny postupom podľa § 219 ods. 1 O.s.p., potvrdil, a to aj vo výroku o trovách konania.

O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté postupom podľa § 224 ods. 1 O.s.p. za použitia § 142 ods. 1 O.s.p. V odvolacom konaní neúspešnému žalobcovi nebolo priznané právo na náhradu trov odvolacieho konania. V odvolacom konaní úspešní žalovaní si náhradu trov odvolacieho konania neuplatnili, a keďže ide o návrhové konanie v súlade s ust. § 151 ods. 1 O.s.p., o ich trovách odvolací súd nerozhodoval.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.